

ufanosa herba, a fi de que s'hi destaqués millor al bell mig d'aquell petit clap de cementiri un magnífic roser de tot l'any, tan sapat i florit, que llurs verdes i malisades branques, coll-lorsant-se per damunt de la rústega creu, s'estenien després per terra fins a cobrir gairebé tota la fossa.

No sé perquè aquest petit detall hagué d'impresionarme tan fonament. Aquelles flors... aquella carinyosa sollicitut. ¡qui sab, quina història d'amor i tendresa s'hi tancava dins d'aquell petit roïllet de terra!... I el meu magí encara les hi anava capdellant i descapdellant a més i millor, quan vareig trobar-me a cànn Mas del Espigol, una masia on tenia de visitar una noia que pocs dies abans, devallant corrents per un reliscós viarany, s'havia trencat la cama.

Era una joveneta d'uns divuit anys, aixerida, d'hermoses faccions i una vivor de caràcter, que talment encantava. M'esperava ja mig asseguda al llit, entretenint-se en fer ballar la corda que per a remoure's més còmodament li penjava del trevól. Jo li vareig afuixar el venatge, puig se queixava de que el tenia massa apretat i, no poguent-me sustraure a la obsessió que'm dominava, li vaig dir tot fent veure que m'en retia:

— Fins avui no he vist el vostre cementiri.

— Es molt petit i lleig ¿oi? — feu ella amb aquella vivor d'estornell que la caracteritzava.

— No diguis això, criatura. De cementiri no n'hi ha cap de lleig ¿Que't penses que te d'èsser igual que una

Passats quatre dies, a l'hora de visita veig entrar al meu despatx la Roseta de cànn Boixet, tan retuda, tan afilgida, amb un desconort tan gran pintat al rostre, que feia pena. Va deixar-se caure damunt d'una cadira, i durant un bon rato els singlots i el plor abundós no li permetien pronunciar cap paraula.

— ¿I doncs, que hi ha?.. ¿Que li passa?... ¡Calmis, donal!... — jo li deia sovint amb tò de consol, olvidant o millor dit, fent esforços per a olvidar tot lo passat amb el seu home.

Per fi, després i amb molta de pena va poguer dir-me que el seu fillot, aquella xamosa criatura que jo els havia visitat i cuidat per tant de temps, aquella matinada se'ls hi havia mort.

— Bé, vaja, ha de tenir conformitat, santa cristiana. No és pas per desgràcia el primer que es mort, ni vosè la única mare que el perd. ¿Que'hi vol fer?

— ¡Tan de bó que fos així!... ¡Es que l'hem mort no saltres!...

— ¡Com!...

— Escollant a la gent; fiant-nos de qui la justícia hauria de donar-li garrot. Are les paguem ben cares les conseqüències d'haver-nos-en fíat d'aquella bruixa malvada. ¡Que devia pensar vosè l'altra nit, Reina Santíssima!... — i tapant-se la cara amb les mans, plorava, plorava pausadament, silenciosament, com en nit d'hivern cau la pluja assahonadora.

Fins allavors no vaig anar-me orientant. No hi havia